

5. Borisova Yu., Horpynych O., Didkovsky O. Results of factor analysis of indicators of physical condition of boys of 7 years. Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 12 (144). P.p. 44-47.
6. Bilousova N., Samoilenko O., Bobro A., Zaplishny I. The system of work with primary school students on the formation of healthy lifestyle skills in the study of physical culture, social and health education in primary school. Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools. Zaporozhye, 2021. – № 78 (vol. 2). P.p. 103-106.
7. Yasinska O. Innovative forms and interactive programs and projects for children and youth in the National Museum of Folk Art of Hutsul and Pokuttya named after J. Kobrynsky. History, achievements and prospects. Kolomyia, 2016. – № 2. Pp. 379-383.
8. Kosciuszko G. National-patriotic education of youth in the context of ethnopedagogical principles. Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Series 11. Social work. Social pedagogy. Kyiv, 2016. – Issue 21. Pp. 33-39.
9. Moiseenko R., Yashkova M. Methods of forming national identity in general secondary education institutions. Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools. Zaporozhye, 2021. – № 79 (vol. 2). P.p. 62-67.
10. Boguslavskaya V., Bassisty M. Evolution of scientific and methodological support of the training system in the Ukrainian national martial arts "Fighting hopak". Young sports science of Ukraine. Lviv, 2015. – № 4. P.p. 6-10.
11. Eremenko E. Education of persistence in schoolchildren 6-7 years in the process of horticulture: dis. ... Cand. ped. Science: 13.00.07. Kyiv, 2016. 222 p.
12. Prytula O. Theoretical and practical principles of education of patriotic and healthy youth on the basis of Cossack martial arts "SPAS". Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools. Zaporozhye, 2020. – № 69 (vol. 1). P.p. 128-131.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).12

УДК 796. 92: 796. 011. 3 – 057. 874 (073)

Клімакова С. М.
старший викладач кафедри циклічних видів спорту,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків
Ляшенко А. М.
Доцент кафедри циклічних видів спорту,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків
Делова І. О.
Доцент кафедри циклічних видів спорту,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків
Ільницька Л. В.
Старший викладач кафедри циклічних видів спорту,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків
Ільницька Г. С.
К. пед. наук., доцент кафедри фізичної реабілітації та здоров'я
Національний фармацевтичний університет, м. Харків

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ЗА МОДУЛЕМ «ПЛАВАННЯ»

У 2021 році було створено модельну навчальну програму «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів середньої освіти, яка має забезпечити наступність між початковою і базовою освітою, гнучкий перехід учнів від молодшого шкільного віку до підліткового. Метою статті було провести порівняльний аналіз навчальних програм з фізичної культури відповідно до варіативного модуля «Плавання» у 5 та 6 класах загальноосвітніх навчальних закладів. Методи дослідження - аналіз науково-педагогічної літератури; метод системного аналізу, метод групування, порівняння та узагальнення. Перевагою модельної навчальної програми став акцент на видах навчальної діяльності учнів, що дає можливість розкрити прикладні аспекти цієї програми: акцент зроблено на практичне виконання рухів і вправ плавання на різних етапах навчання, формування вмінь і навичок пошуку завдання передбачають самостійний пошук і підбір інформації для інформовані однокласників на уроках, обговоренні та дискусіях, ігрових завданнях, на проектну діяльність, на інтегровані завдання поєднання рухів та вправ плавання, специфічну рухову діяльність із окремими аспектами вивчення інших предметів; на участь у змаганнях.

Ключові слова: навчальна програма, нова українська школа, плавання.

Klimakova Svitlana, Lyashenko Andriy, Delova Iryna, Ilnytska Larysa, Ilnytska Ganna. Comparative analysis of physical education curricula for students of 5-6 grades on the module "Swimming". In 2021, a model curricula "Physical Culture. Grades 5-6" for general secondary education institutions for the adaptive cycle of education was created, and should ensure continuity between primary and basic education, flexible transition of pupils from primary school age to

adolescence. The aim of the article was to conduct a comparative analysis of physical education curricula in 2017 and 2021. The study used the analysis of scientific and pedagogical literature; method of system analysis, method of grouping, comparison and generalization. Both curricula have some differences in both the invariant and the variable component of the module "Swimming" for 5th and 6th grades. In our opinion, the advantage of the model curriculum was the emphasis on the types of educational activities of students, which in a broad sense allows to reveal the applied aspects of this program, in particular in the 5th grade skills search tasks include independent search and selection of information to inform classmates in lessons, discussions and debates, game tasks, project activities, integrated tasks of combining movements and swimming exercises, specific motor activities with certain aspects of studying other subjects; to participate in competitions. However, in our opinion, the types of learning activities of students in 6th grade are more progressive than in the previous grade. Practical performance of exercises for improvement of techniques by the studied styles of swimming, formation of abilities and skills is provided; search tasks for independent search and selection of information about historical facts, interesting examples of the impact of swimming and water treatments on human well-being; discussions and debates, project activities; integrated tasks; game tasks, games with diving in length and depth, relay races; participation in competitions. No significant differences were found in the theoretical data, special physical training and technical training between the two curricula.

Key words: curricula, New Ukrainian School, swimming.

Постановка проблеми та актуальність. Реформа від 2018 року в галузі початкової та середньої освіти передбачає певні зміни для покращення якості освіти для українських школярів, зокрема з предмета шкільної програми «Фізична культура» усіх років навчання. У 2018 р. вже відбувся перший набір до першого класу Нової української школи, а для учнів 5 класів у вересні 2022 року вперше розпочнеться навчання за програмою Нової Української Школи у середній школі [7].

У 2021 році було створено модельну навчальну програму «Фізична культура. 5-6 класи» [5] для закладів загальної середньої освіти для адаптаційного циклу навчання, яка має забезпечити наступність між початковою і базовою освітою, гнучкий перехід учнів від молодшого шкільного віку до підліткового. Програма визначає мету, завдання та зміст навчального предмета «Фізична культура», орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів 5-6 класів, види їхньої навчальної діяльності з освітньої галузі «Фізична культура». Пропонована модельна навчальна програма являє собою комплексний освітній документ, який у 5-6 класах реалізовує наступність між початковою і базовою освітою у вигляді курсу «Фізична культура» й закладає основу для подальшого впровадження освітньої галузі фізичної культури Державного стандарту базової середньої освіти [1]. Надбання навички плавання нині лімітовано з причини слабкої матеріально-технічної бази закладів середньої освіти та низької ефективності процесу початкового навчання плаванню. Плавання, як рухова дія, вимагає спеціально організованого педагогічного впливу з урахуванням специфіки водного середовища, оскільки між наземними та водними локомоціями існують істотні відмінності.

Також слід зазначити, що вправи у воді та плавання включені до рухової діяльності Типової освітньої програми НУШ (розроблена під керівництвом Савченко О. Я.) за фізкультурно-освітньою галуззю «Фізична культура», починаючи з 1 класу з метою оволодіння навичками плавання за наявності в ЗЗСО відповідних умов. У 2-му класі учень виконує вправи у воді за більш конкретизованою та поглибленою програмою навчання рухам: передбачаються багаторазові видихи у воду; вправи для оволодіння рухами ногами у плаванні стилями кроль на грудях та кроль на спині; вправи для оволодіння рухами руками як у плаванні стилем кроль на грудях, зокрема плавання (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272). У 3-му та 4-му класах відповідно програма навчання рухам має більш деталізований та поглиблений зміст щодо виконання вправ у воді та плавання [11].

Аналіз літературних джерел. Користь плавання, зміст методик та навчальних програм з фізичної культури, зокрема з варіативного модуля «Плавання» досить часто аналізуються та досліджуються практикуючими фахівцями в галузі фізичного виховання та фізичної культури, зокрема в контексті Нової Української Школи [1]. Оздоровчий ефект плавання серед учнівської молоді висвітлила Мишишин А., а саме, що плавання поліпшує кровообіг, газообмін, збільшується об'єм легень, краще працює серце, зникає вертикальне навантаження на хребет. Це навантаження людина на суші відчуває завжди, особливо якщо мова йде про школярів, які більшу частину часу навчального проводять сидячи за партою. З допомогою плавання можна не лише фізично загартувати та психологічно підтримати дитину, а й покращити здоров'я. Плавання корисне при кардіореспіраторних захворюваннях, вадах постави, низькому тонусі м'язів, захворюваннях нервової системи [4]. Структуру та зміст занять оздоровчим плаванням молодших школярів у нестандартно обладнаних басейнах дослідила Малярєнко І. [3]. Розискул В. в своїй роботі сприяла розширенню та поглибленню знань про організацію та проведення занять з плавання з дітьми молодшого шкільного віку [8]. Д. Силантьєв розробив та адаптував методику корекційного процесу із слабозорими дітьми на заняттях із плавання у віці 7-10 років [9]. Лях Ю. та Усова О. дослідили оцінку ефективності впливу оздоровчого плавання на фізичну працездатність молодших школярів [2]. Проте існують певні перепони що до впровадження варіативного модуля «Плавання» у навчальний процес учнів загальноосвітніх шкіл. Так, автори Сороколіт Н., Римар О., Соловей А., Лапчик І. встановили, що в 9-х класах школярі Львівщини вивчають волейбол, легку атлетику, футбол, баскетбол. Стан матеріальної бази та наявного інвентарю дозволяє впроваджувати та обирати ці варіативні модулі, однак інтерес школярів дещо відрізняється від можливостей матеріально-технічної бази. Найбільше учні прагнуть вивчати плавання та настільний теніс. Авторами було виявлено об'єктивні причини неможливості впровадження плавання та настільного тенісу в закладах загальної середньої освіти, а саме відсутність басейнів або економічні труднощі з їхнім утриманням [10].

Вітчизняні науковці та практикуючі фахівці в галузі фізичної культури проводили дослідження щодо

порівняння навчальних програм з варіативних модулів таких як футбол, бойовий хортинг, лижна підготовка, проте зміст варіативного модуля «Плавання» у порівнянні двох навчальних програм, фахівцями та науковцями раніше не було розкрито.

Метою статті було провести порівняльний аналіз навчальних програм з фізичної культури 2017 р. та 2021 р., а саме навчальної програми з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи (в оновленій редакції) та модельної навчальної програми «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти відповідно до варіативного модуля «Плавання» у 5 та 6 класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Методи дослідження. У дослідженні використовувався аналіз науково-педагогічної літератури; метод системного аналізу, метод групування, порівняння та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здавна відомо, що плавання поліпшує кровообіг, газообмін, сприяє збільшенню об'єму легень, кращій та злагодженій роботі серця. З його допомогою можна не лише фізично загартувати та психологічно підтримати дитину середнього шкільного віку, а й значно покращити здоров'я при наявних кардіореспіраторних захворюваннях, вадах постави, низькому тонузі м'язів, захворюваннях нервової системи.

Модельною навчальною програмою передбачено у 5-му класі вивчення курсу в адаптаційному циклі базової середньої освіти. У 6-му класі продовжується і поглиблюється опрацювання учнями концептуальних програмних засад відповідно до варіативного модуля «Плавання» [5].

Навчальна програма (далі - НП) побудована за модульною системою, так само як і навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 [6], в якій, на відміну від модельної навчальної програми «Фізична культура. 5-6 класи» (далі - МНП) варіативні модулі розроблено терміном на п'ять років та містять обов'язкову та варіативну складову. До обов'язкової частини належать складові: теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка, зміст яких реалізовується упродовж кожного уроку. Загальними рисами обох програм є те, що обидві програми містять очікувані результати навчання та зміст навчального матеріалу як базові розділи програм. Колектив авторів модельної навчальної програми зробили акцент на видах навчальної діяльності учнів (авт. Дерев'янко В. В., Силантьєв Д. О., Семененко В. П., Сілкова В. О., 2021). Таким чином, у 5 класі акцент спрямовано на практичне виконання рухів і вправ плавання на різних етапах навчання, формування вмінь і навичок; пошукові завдання передбачають самостійний пошук і підбір інформації, наприклад історичних фактів, цікавих прикладів, про вплив плавання на організм людини, опису техніки виконання плавальних рухів т. ін. для інформування однокласників на уроках; обговоренні та дискусіях за темами «Плавання, як зручний засіб пересування у водному середовищі», «Загартування як засіб збереження фізичного здоров'я», «Світові рекорди в плаванні»; ігрових завданнях: «Пошук скарбів», водне поло за спрощеними правилами, естафетних перегонів; проектну діяльність, наприклад, порівняти результативність виконання вправ або дослідити результати з певних видів плавання; інтегровані завдання поєднання рухів та вправ плавання, специфічну рухову діяльність із окремими аспектами вивчення інших предметів; на участь у змаганнях, а саме участь учнів у контрольних стартах під час уроків, у шкільних змаганнях, участь у міських та всеукраїнських заходах.

Проте види навчальної діяльності учнів у 6 класі ми знайшли більш прогресивними на відміну від 5 класу. Вони передбачають: практичне виконання вправ для удосконалення техніки вивченими стилями плавання, формування вміння і навичок; пошукові завдання передбачають самостійний пошук і підбір інформації, а саме історичних фактів, цікавих прикладів про вплив занять плаванням та водними процедурами на самопочуття людини, результатів участі плавців у різноманітних змаганнях, опису техніки стилів плавання тощо; обговорення та дискусії за темами «Трохи історії щодо прагнення людини оволодіти навичками плавання», «Плавання як джерело здоров'я», «Становлення змагального значення плавання»; проектну діяльність, що полягає у порівняльному впливі раціонального виконання вправ на результативність, дослідженні підсумків участі українських плавців на світових аренах; інтегровані завдання щодо поєднання плавання, його специфічної рухової діяльності із окремими аспектами вивчення інших предметів; ігрові завдання, такі як водне поло за спрощеними правилами, ігри з пірнанням у довжину та глибину, естафетні перегони; участь у змаганнях: участь учнів у контрольних стартах під час уроків, у шкільних змаганнях, участь у міських та всеукраїнських заходах.

Проте, існують певні відмінності з-поміж цих двох програм, що стосуються інваріативної та варіативної складової. Наприклад, щодо очікуваних результатів навчання у 5 класі варіативного модуля «Плавання» у МНП у знаннєвому компоненті до володіння знаннями про техніку плавання кролем на грудях та кролем на спині додано володіння технікою виконання загальнорозвивальних вправ, на відміну від НП (авт. Дерев'янко В.В., Семененко В.П., Сілкова В.О., 2017). Ціннісний компонент у НП присутній, він передбачає свідоме ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших, що особливо актуально для дітей під час поведінки у водному середовищі, в той час, коли у МНП про рухову діяльність, на відміну від НП. Щодо теоретичних відомостей, що вивчаються у 5-му класі розбіжностей між МНП та НП не виявлено. Щодо спеціальної фізичної підготовки можна зазначити значні розбіжності, тобто простежити зміни: у НП вправи на суші розкрито більш широко, ніж в МНП, зокрема комплекси гімнастичних вправ передбачають вправи амплітудного характеру для рук, ніг, тулуба), в той час, коли в МНП зазначено лише загальнорозвивальні вправи. У НП силові та імітаційні вправи також розкриті більше, наприклад, згинання та розгинання рук у положенні лежачи, імітаційні вправи: рухи руками, ногами як при плаванні кролем на грудях, кролем на спині, брасом і батерфляем у поєднанні із диханням. Технічна підготовка також має відмінності з-поміж обох програм, наприклад, у НП діяльнісний компонент передбачає володіння технікою виконання вправ, ціннісний компонент передбачає дотримання правил безпеки на уроках плавання. У МНП технічна підготовка передбачає контроль самопочуття до, під час, після виконання фізичних вправ; контроль власного емоційного стану.

Щодо очікуваних результатів навчання у 6 класі варіативного модуля «Плавання» МНП при вивченні теоретичних відомостей до знаннєвого компоненту додано оздоровчий вплив плавання на організм людини, а також володіння технікою виконання спеціальних вправ. До спеціальної фізичної підготовки у МНП не було включено силові вправи, а саме згинання та розгинання рук у положенні лежачи, на відміну від НП, проте інші види вправ на суші відмінностей не мають та цілком співпадають. У технічній підготовці у воді змін не виявлено, проте до МНП додано уміння раціонально використовувати вивчені технічні прийоми плавання та контролювати самопочуття до, під час, після виконання фізичних вправ; контролювати власний емоційний стан.

Висновки. Обидві навчальні програми мають певні відмінності як у інваріантній так і у варіативній складовій варіативного модуля «Плавання» для 5 та 6 класів. Проте виявлені відмінності не мають таких принципових розбіжностей, як, наприклад, при раніше дослідженому нами варіативному модулі «Лижна підготовка» для 5 та 6 класів з-поміж двох навчальних програм. На нашу думку, перевагою МНП став зазначений акцент на видах навчальної діяльності учнів, що в широкому сенсі дає можливість розкрити прикладні аспекти цієї програми, зокрема у 5 класі акцент зроблено на практичне виконання рухів і вправ плавання на різних етапах навчання, формування вмінь і навичок пошукові завдання передбачають самостійний пошук і підбір інформації для інформування однокласників на уроках, обговоренні та дискусіях, ігрових завданнях, на проектну діяльність, на інтегровані завдання поєднання рухів та вправ плавання, специфічну рухову діяльність із окремими аспектами вивчення інших предметів; на участь у змаганнях. Проте види навчальної діяльності учнів у 6 класі, на нашу думку, є більш прогресивними на відміну від попереднього класу. Передбачається практичне виконання вправ для удосконалення техніки вивченими стилями плавання, формування вміння і навичок; пошукові завдання щодо самостійного пошуку і підбору інформації про історичні факти, цікаві приклади про вплив занять плаванням та водними процедурами на самопочуття людини; обговорення та дискусії, проектну діяльність, що полягає у порівняльному впливі раціонального виконання вправ на результативність; інтегровані завдання щодо поєднання плавання, його специфічної рухової діяльності із окремими аспектами вивчення інших предметів; ігрові завдання, ігри з пірнанням у довжину та глибину, естафетні перегони; участь у змаганнях. У теоретичних відомостях, спеціальній фізичній підготовці та технічній підготовці з-поміж обох досліджуваних програм суттєвих відмінностей не виявлено.

Перспектива подальших досліджень полягає у порівняльному аналізі показників розвитку фізичних якостей учнів 5-х, 6-х класів за варіативним модулем «Плавання».

Література

1. Коверя, В., Лисенко, В., Ільницький, С., & Ільницька, Г. (2022). Analysis of physical education curricula according to the module "Ski training" in the context of the New Ukrainian School (NUS). Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), (1 (145)), 62-65.
2. Лях, Ю., & Усова, О. (2014). Оцінка ефективності впливу оздоровчого плавання на фізичну працездатність молодших школярів (метааналіз літературних даних). Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві, (3), 62-67. - Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2014_3_16/
3. Маляренко, І. (2014). Структура та зміст занять оздоровчим плаванням молодших школярів у нестандартно обладнаних басейнах. Фізична культура, спорт та здоров'я нації, (18 (1)), 184-189.
4. Мишишин, А. (2013). Уроки плавання в школах. Віче, (9), 45-45.
5. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (2021) (автори: Педан О., Коломоєць Г., Боляк А., та ін). - Режим доступу до ресурсу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni_prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.56.kl.Pedan.ta.in.12.08.pdf.
6. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. Оновлена (2017). Круцевич, Т., Галенко, Л., Деревянко, В., Дятленко, С., Ільченко, А., Кравченко, Н., ... & Сілкова, В. – 427 с.
7. Нова українська школа (2017). Режим доступу до ресурсу: <http://nus.org.ua/about/>.
8. Розискул, В. (2020). Організаційно-методичні аспекти початкового навчання плавання молодших школярів: кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр». Херсон, ХДУ. 46 с.
9. Силант'єв, Д. (2001). Корекція фізичного розвитку слабозорих дітей засобами плавання. 20 с.
10. Сороколіт, Н., Римар, О., Соловей, А., & Лапичак, І. (2019). Особливості застосування варіативної складової модульної навчальної програми з фізичної культури у міській і сільській місцевості. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура, (31), 153-159.
11. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас (2019). Режим доступу до ресурсу – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/prohramy-1-4-klas/2019/11/1-2- dodatki.pdf>.

References

1. Kovyerya, V., Lysenko, V., Ilynytsky, S., & Ilynytska, G. (2022). Analysis of physical education curricula according to the module "Ski training" in the context of the New Ukrainian School (NUS). Naukovy chasopys Natsionalnogo pedagogichnogo universytetu imeni MP Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport), (1 (145)), 62-65.
2. Lyakh, Yu., & Usova, O. (2014). Otsinka efektyvnosti vplyvu ozdorovchogo plavannya na fizychnu pratsezdatsnits molodshykh shkolyariv (metaanaliz literaturnykh danykh). Fizychnye vykhovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi, (3), 62-67. - Rezhym dostupu do resursu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2014_3_16/
3. Malyarenko, I. (2014). Struktura ta zmist zanyat ozdorovchym plavanniam molodshykh shkolyariv u nestandardno obladnanykh baseynakh. Fizychna kultura, sport ta zdorov'ya natsiyi, (18 (1)), 184-189.

4. Myshchysyn, A. (2013). Uroky plavannya v shkolakh. Viche, (9), 45-45.
5. Modelna navchalna programa "Fizychna kultura. 5-6 klasy" dlya zakladiv zagalnoyi serednoyi osvity (2021) (avtory: Pedan O., Kolomoyets G., Bolyak A., ta in). - Rezhym dostupu do resursu: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni_programy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.56.kl.Pedan.ta.in.12.08.pdf.
6. Navchalna programa z fizychnoyi kultury dlya zagalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv 5-9 klasy. Onovlena (2017). Krutsevych, T., Galenko, L., Derevyanko, V., Dyatlenko, S., Ilchenko, A., Kravchenko, N., ... & Silkova, V. – 427 s.
7. Nova ukrayinska shkola (2017). Rezhym dostupu do resursu: <http://nus.org.ua/about/>.
8. Rozyskul, V. (2020). Organizatsiyno-metodychni aspekty pochatkovogo navchannya plavannya molodshykh shkolyariv: kvalifikatsiyna robota na zdobuttya stupenya vyshchoyi osvity "bakalavr". Kherson, KhDU. 46 s.
9. Sylant'yev, D. (2001). Korektsiya fizychnogo rozvytku slabozorykh ditey zasobamy plavannya. 20 s.
10. Sorokolit, N., Rymar, O., Solovey, A., & Lapychak, I. (2019). Osoblyvosti zastosuvannya variatyvnoyi skladovoyi modulnoyi navchalnoyi programy z fizychnoyi kultury u miskiy i silskiy mistsevoosti. Visnyk Prykarpatskogo universytetu. Seriya: Fizychna kultura, (31), 153-159.
11. Typova osvityna prohrama, rozroblena pid kerivnytstvom Savchenko O.Ya. 1-2 klas (2019). Rezhym dostupu do resursu – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2- dodatki.pdf>.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).13
УДК 373.2.016 : 796.2

*Кліш І.С.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;
Мороз М.С.,
доцент, КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;
Констанкевич В.П.,
викладач вищої категорії, старший викладач,
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;
Чиж А.Г.,
викладач вищої категорії, старший викладач,
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради*

ВПЛИВ НАРОДНИХ РУХЛИВИХ ІГОР НА АНТРОПОМЕТРІЮ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті висвітлено мало досліджену сторону впливу народних рухливих ігор на антропометрію дітей молодшого шкільного віку. Зокрема те, як саме рухлива гра впливає на зміни соматометричних та фізіометричних показників (довжина й маса тіла, обвід грудної клітки). **Мета дослідження** – перевірити ефективність застосування українських народних рухливих ігор для дітей початкових класів. У процесі дослідження з'ясовано вплив народних рухливих ігор на фізичний розвиток дітей молодшого шкільного віку; визначено показники маси й довжини тіла та обводу грудної клітки. Висвітлено зміни показників фізичного розвитку молодших школярів у контрольних та експериментальних групах; встановлено достовірність різниці показників. Показано річний приріст фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку. **Висновок.** На основі викладених результатів констатується ефективність впливу українських народних рухливих ігор на фізичний розвиток дітей початкових класів.

Ключові слова: достовірність, різниця, показники, динаміка, розвиток, приріст, контрольна група, експериментальна група.

Klish I.S., Moroz M.S., Konstankevych V.P., Chizh A.G. Influence of folk games on junior schoolchildren's anthropometry. The question of the underinvestigated side of the influence of folk games on junior schoolchildren's anthropometry has been raised. The way how exactly folk games put imprint on the developments of somatometric and physiometric parameters (body length, body weight, chest circumference) has been analysed. The goal of the research is to verify the effectiveness of Ukrainian folk junior schoolchildren. The research task is to finding out the influence of folk moving games on the physical development of junior schoolchildren. The research methods were determined by parameters of body weight, body length and chest circumference. Results of work. Changes in parameters of physical development of junior schoolchildren in control and experimental groups have been highlighted. The balance between body weight, body length and chest circumference has been authenticated. The annual increase of physical development of junior schoolchildren has been shown. Conclusion. Based on the above results, the effectiveness of the Ukrainian folk games' influence on the physical development of junior schoolchildren has been stated.

Key words: reliability, balance, parameters, dynamics, development, increase, control group, experimental group.

Постановка проблеми. Науковими дослідженнями в галузі педагогіки та фізичної культури виявлено найсильніше бажання у дитини – це бажання ігрової діяльності [1, 5, 7]. Дитина рухається під час гри, вкладає в неї свою енергію, виявляє творчість та наполегливість. Рухлива гра неможлива поза спілкуванням. Вона передре праці, оскільки в ній здійснюється її первинна імітація. Гра лежить в основі інтеграційних процесів у суспільстві і водночас є